

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci žalobce: **T. T. L.**, nar. ..., st. příslušnost Vietnam, t.č. bytem P. B. 2, N., zastoupen Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem, se sídlem náměstí 28. října 1898/9, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2015, č. j. OAM-477/ZA-ZA02-HA08-2015,

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobou ze dne 26. 8. 2015 doručenou následujícího dne Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2015, č. j. OAM-477/ZA-ZA02-HA08-2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto, že žalobci se mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Obsah napadeného rozhodnutí

V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce podal dne 21. 5. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky (dále jen „Vietnam“), je vietnamské národnosti, ateistou a není ani

nikdy nebyl členem žádné politické strany nebo jiné organizace. Proti jeho osobě nebylo nikdy vedeno trestní řízení. Je rozvedený a na území ČR žijí pouze jeho dva bratři a teta, rodiče žijí ve Vietnamu. Vlast opustil v roce 2008, od příjezdu do ČR pracuje v restauraci. O mezinárodní ochranu žádá z toho důvodu, že již nemá platné pobytové povolení. V případě návratu do Vietnamu se obává, že jej vyhledají věřitelé, kteří budou chtít zpět vypůjčené peníze. Ke svému zdravotnímu stavu žalobce uvedl, že je dobrý.

Dne 21. 5. 2015 byl s žalobcem za přítomnosti tlumočníka vietnamského jazyka proveden též pohovor, v jehož průběhu uvedl, že žádost o mezinárodní ochranu podal z důvodu legalizace pobytu na území ČR. O povolení přišel v době stěhování, neboť včas nenahlásil svoji novou adresu, přičemž v mezidobí byly v jeho dřívějším bydlišti opakovaně provedeny kontroly, při nichž nebyl zastižen. Ohledně svých dluhů ve Vietnamu žalobce uvedl, že v roce 2012, když byl na návštěvě ve Vietnamu, si od lichvářů vypůjčil asi deset tisíc dolarů, aby měl dostatečný kapitál pro podnikání v ČR. Tyto osoby vyhrožovaly jeho rodičům, že ublíží někomu z rodiny, pokud žalobce peníze nevrátí. Dále žalobce uvedl, že v této věci se nechce obrátit na vietnamské úřady, neboť ty straní lidem, kteří mají peníze. Žádné další důvody, které by jej vedly k odjezdu z vlasti, či podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce neuvedl.

Žalovaný při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z výpovědi žalobce a informací ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv shromážděných v průběhu správního řízení.

Nejprve se žalovaný zabýval otázkou naplnění podmínek pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu. V této souvislosti žalovaný konstatoval, že v případě žalobce nebylo zjištěno, že by vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl ve své vlasti pronásledován. Z výpovědi žalobce naopak vyplývá, že se ve Vietnamu nikterak politicky neangažoval. Stejně tak nebyly zjištěny žádné okolnosti, pro něž by mohl žalobce ve své vlasti pociťovat obavy z pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Žalovaný vyzdvihl, že důvodem, pro který žalobce opustil svoji vlast, byla snaha o zlepšení jeho ekonomické situace. Návratu se obává pouze v souvislosti s dluhy, které dosud nesplatil. O mezinárodní ochranu žalobce požádal až po ukončení platnosti jeho povolení k pobytu na území ČR, kdy mu reálně hrozilo vycestování. Jediným důvodem podání žádosti je tedy snaha o legalizaci jeho pobytu na území ČR. O pobytové oprávnění na území ČR žalobce přišel vlastní vinou tím, že neprodloužil svoje živnostenské oprávnění. Tyto skutečnosti přitom nejsou relevantními důvody pro udělení azylu. Na podporu svého tvrzení žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003, a rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004.

Dále žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky ani pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu ust. § 13 zákona o azylu a humanitárního azylu podle ust. § 14 téhož zákona, přičemž konstatoval, že žalobce v průběhu řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily pro udělení těchto typů mezinárodní ochrany. V souvislosti s humanitárním azylem přitom žalovaný zohlednil zejména sociální a ekonomickou situaci žalobce, jakož i jeho věk a zdravotní stav.

Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posuzoval žalovaný, zda žalobce nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. V této souvislosti žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení nebyly

zjištěny žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno dovodit, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozila vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Žalovaným se poté blíže zabýval otázkou, zda žalobci nehrozí, že bude ve své vlasti vystaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.) ve znění pozdějších protokolů (dále jen „Úmluva“). V této souvislosti vycházel žalovaný z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), z níž vyplývá, že aby mohl být trest pokládán za „ponižující“, musí ponížení a pokoření, které jej doprovází, dosáhnout mimořádného stupně.

Žalovaný vycházel z informace Ministerstva zahraničních věcí č. j. 99311/2014-LTP ze dne 16. 4. 2014, z níž vyplývá, že v případě vietnamských občanů navracejících se po dlouhodobém pobytu v zahraničí zpět do vlasti, je třeba rozlišovat důvod jejich zahraničního pobytu. Politika Vietnamu je v zásadě nastavena takovým způsobem, že stát vycestovávání jeho občanů do zahraničí výrazně podporuje. Samotné vycestování z vlasti, ani podání žádosti o mezinárodní ochranu tedy není zpravidla vládou Vietnamu vnímáno negativně, není-li spojeno s kritikou zdejšího režimu či jeho konkrétních představitelů. V případě žadatelů tak může nastat problém spíše v soukromoprávní rovině, jedná-li se o osobu, která se za účelem cesty do zahraničí zadlužila a při příliš brzkém návratu nebude schopná dluhy splácet. To však není případ žalobce. Žalovaný doplnil, že státní orgány ve Vietnamu nejevily o osobu žalobce před jeho odjezdem zájem a není důvod se domnívat, že by tak činily po jeho návratu.

Žalovaný dále doplnil, že vietnamské úřady věnují v posledních letech zvýšenou pozornost oblasti zaměstnanosti a sociálního zabezpečení. Lze tedy očekávat, že dojde ke zlepšení situace na trhu práce, přičemž pokud by se žalobci po návratu do vlasti nepodařilo získat zaměstnání, nelze to přičítat azylově relevantním důvodům.

Žalovaný taktéž posuzoval, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích ozbrojeného konfliktu, přičemž konstatoval, že v zemi původu žalobce aktuálně neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, který by bylo možno ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu podle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

Žalovaný tedy uzavřel, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a zákona o azylu. Obdobně pak žalovaný neshledal důvody pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle ust. § 14b zákona o azylu, neboť v ČR nebyla udělena doplňková ochrana žádnému z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu tohoto ustanovení.

III. Žaloba

Žalobce namítá, že žalovaný zatížil napadené rozhodnutí vadou, neboť se dopustil nesprávného právního posouzení. Nadto je rozhodnutí částečně nepřezkoumatelné. Tato svá tvrzení žalobce dále konkretizuje v několika žalobních bodech.

Žalobce předně zdůrazňuje, že o udělení mezinárodní ochrany žádá proto, že si ve Vietnamu vypůjčil velký finanční obnos, který nebyl dosud schopen splatit. S ohledem na výhružky věřitelů jeho rodině se žalobce v případě návratu do vlasti obává o život a zdraví sebe a své rodiny. Žalobce má za to, že se s těmito zcela reálnými obavami žalovaný dostatečným způsobem nevypořádal. Žalobce přitom dodává, že se nezamýšlí zbavit své ekonomické odpovědnosti a věří, že svůj dluh v budoucnu uhradí. Žalovaný tedy postupoval zcela formalisticky, když uvedl, že *„jediným důvodem podání žádosti výše jmenovaného je tedy legalizace jeho dalšího pobytu na území ČR, neboť na území ČR hodlá setrvat“*

z ekonomických důvodů.“ Žalobce připouští, že na území ČR přicestoval za účelem podnikání, nicméně důvod, pro nějž chce za území ČR setrvat, se změnil, a je jím zmiňovaná obava o život a zdraví.

Dále pak žalobce poukazuje na skutečnost, že žalovaný v napadeném rozhodnutí podporuje svůj názor citacemi z judikatury, avšak účelově vynechává ty části, které vyznívají ve prospěch žalobce. Žalovanému pak rovněž vytýká, že nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť ve svém rozhodnutí pouze kuse argumentoval, že se zabýval sociální a ekonomickou situací žalobce. Tyto své úvahy však žalovaný nikterak dále nerozvedl.

Žalovaný pak ve svém rozhodnutí uvedl, že vycházel z relevantní judikatury ESLP. Toto tvrzení však dle názoru žalobce nenachází oporu ve spisovém materiálu ani v obsahu napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný žádné konkrétní rozhodnutí ESLP necitoval. Napadené rozhodnutí nadto obsahuje zcela zobecněná tvrzení o vietnamských občanech, která vyvolávají pochybnosti o nestrannosti žalovaného. V návaznosti na to žalovaný rovněž uvedl, že v případě žalobce se nejedná o situaci, kdy by se žalobce zadlužil za účelem cesty do zahraničí. Takové tvrzení je však v rozporu s tím, co v průběhu správního řízení uvedl žalobce a není zřejmé, jak žalovaný k tomuto závěru dospěl.

Pro úplnost žalobce dodává, že dalším aspektem, který způsobuje při vycestování hrozbu nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu je porušení mezinárodních závazků ČR. V této souvislosti žalobce poukazuje na skutečnost, že ČR je vázána Úmluvou, v jejímž čl. 8 odst. 1 je zakotveno právo na respektování rodinného a soukromého života. Podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy stát nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod druhých. V případě žalobce nejsou tyto podmínky naplněny, a proto není možné do jeho práv zaručených Úmluvou nikterak zasahovat.

Žalobce tedy navrhuje, aby bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek, přičemž trvá na tom, že postupoval zcela v souladu se zákonem a napadené rozhodnutí má oporu ve shromážděném spisovém materiálu. Žalovaný řádně vyhodnotil všechny skutečnosti uvedené žalobcem, a to ve vztahu k objektivním informacím, které si pro účely předmětného řízení opatřil, avšak dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný zdůrazňuje, že žalobce chce zůstat v ČR z ekonomických důvodů, přičemž jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany byla motivována snahou legalizovat svůj pobyt na území ČR, neboť vlastním zaviněním přišel o své pobytové oprávnění. Tyto skutečnosti však nemohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, jak konstantně judikuje NSS. Žalovaný rovněž nesouhlasí s tím, že by byl jakkoliv zaujatý vůči vietnamským občanům. Předmětná žádost byla posuzována individuálně, nestranně a s ohledem na konkrétní azylový příběh žalobce. Odkazem na informace Ministerstva zahraničních věcí č. j. 99311/2014-LPTP ze dne 16. 4. 2014 chtěl žalovaný pouze poukázat na skutečnost, že žalobci v případě jeho návratu do vlasti nehrozí žádné nebezpečí vážné újmy. Z těchto důvodů se žalovaný domnívá, že by měl krajský soud žalobu jakožto nedůvodnou v plném rozsahu zamítnout.

V. Posouzení věci krajským soudem

O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) bez nařízení ústního jednání, neboť žalovaný nařízení jednání nepožadoval a žalobce s rozhodnutím věci bez jednání projevil výslovný souhlas. Krajský soud navíc neshledal ústní projednání věci nezbytným.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.

Mezi stranami není sporu o skutkovém stavu zjištěném žalovaným tak, jak je zachycen ve správním spisu, který měl krajský soud při svém rozhodování k dispozici a z něhož vycházel. Ve správním spisu jsou založeny všechny podklady, na něž žalovaný odkazoval v napadeném rozhodnutí. Především se jedná o žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 5. 2015 a protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany z téhož dne. Ve vztahu k posouzení situace v zemi původu jsou ve správním spisu založeny zejm. informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 4. 2014 - *Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a po dlouhodobém pobytu v zahraničí*, dále informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ze dne 2. 4. 2013, výroční zpráva Amnesty International 2014/15 ze dne 25. 2. 2015 a výroční zpráva Human Rights Watch 2015 ze dne 8. 4. 2015.

Právní úprava mezinárodní ochrany formou azylu je na vnitrostátní úrovni upravena v ust. § 12 až § 14 zákona o azylu, institut doplňkové ochrany je pak zakotven v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobce v podané žalobě nekonkretizuje, pro udělení jaké formy mezinárodní ochrany by měly jím uváděné důvody svědčit. Lze však dovodit (s přihlédnutím k tomu, se kterými pasážemi napadeného rozhodnutí v žalobě polemizuje), že brojí zejména proti způsobu posouzení naplnění podmínek pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu, humanitárního azylu dle ust. § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle ust. § 14a téhož zákona. Žádná z žalobních námitek tedy nesměřuje proti posouzení podmínek pro udělení azylu a doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny a ani krajský soud se tedy nebude v tomto rozsahu přezkumem napadeného rozhodnutí blíže zabývat, přičemž pouze stručně konstatuje, že napadené rozhodnutí je i co do těchto forem mezinárodní ochrany řádným a přezkoumatelným způsobem odůvodněno.

Dle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, „*bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*“

Dle ust. § 14 zákona o azylu „*[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*“

Dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu platí, že „*[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého*

posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje: a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

Za stěžejní námitku žalobce lze označit jeho tvrzení, že se žalovaný dostatečným způsobem nevypořádal s jím uváděnými důvody, pro udělení mezinárodní ochrany. S ohledem na obsah správního spisu považuje krajský soud za nesporné, že žalobce vycestoval ze své vlasti z ekonomických důvodů. O udělení mezinárodní ochrany požádal až po několika letech jeho pobytu v ČR, a to konkrétně v návaznosti na skutečnost, že přišel o povolení k pobytu na území ČR.

Krajský soud předně považuje za nutné zdůraznit, že azyl, jakož i další formy mezinárodní ochrany, jsou zcela mimořádnými instituty sloužícími k ochraně cizinců, kteří pocítují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi původu. Institut mezinárodní ochrany nelze chápat jako jeden z prostředků k legalizaci pobytu cizince na území ČR a jeho prostřednictvím nelze obcházet procedury upravené zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně dalších zákonů – k tomu viz rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44 (všechna citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nicméně žalobci lze přisvědčit v tom směru, že samotná skutečnost, že důvodem pro podání žádosti je snaha o legalizaci jeho pobytu na území ČR, nezbavuje správní orgán povinnosti zabývat se případnou existencí azylově relevantních důvodů. Tyto závěry vyplývají i z rozsudku NSS ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 – 49, podle něhož „skutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také ‚snaha o legalizaci pobytu na území ČR‘, nepostačuje sama o sobě k zamítnutí této žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, či k neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a téhož zákona, neboť tato skutečnost ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v ČR právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu.“

V daném případě žalobce jako důvody, které jej vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, označil obavy z újmy na zdraví či dokonce na životě v případě návratu do Vietnamu, neboť si zde půjčil od věřitelů 10 tisíc USD, které však nebyl schopen splatit a tito věřitelé žalobci, resp. jeho rodině nyní vyhrožují. Žalovaný v napadeném rozhodnutí tyto skutečnosti řádně vyhodnotil, avšak nedospěl k závěru, že by mohly odůvodňovat udělení kterékoliv z forem mezinárodní ochrany. S tímto názorem se krajský soud plně ztotožňuje. Jak vyplývá již z rozsudku NSS ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, „[s]kutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).“ Tuto myšlenku dále NSS rozvinul v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, podle něhož obavy z vyhrožování soukromé osoby nesvědčí pro udělení azylu tím spíše v situaci, „kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“

Pokud se jedná o posouzení jednotlivých forem mezinárodní ochrany, nutno předně podotknout, že žalobcem uváděné skutečnosti nemohou odůvodnit udělení azylu dle ust. § 12 zákon o azylu už jen z toho důvodu, že se v jeho případě nejedná o obavu z pronásledování z některého z azylově relevantních důvodů (tj. z důvodu rasy, pohlaví apod.). Stran posouzení naplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu, je pak třeba zdůraznit, že se jedná o nenárokovou formu mezinárodní ochrany, jejíž udělení závisí na uvážení správních orgánů. Jak již konstatoval NSS v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, „[s]mysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ S ohledem na charakter institutu humanitárního azylu je přitom i soudní přezkum výrazně limitován, a směřuje se v zásadě na posouzení zákonnosti procesního postupu správního orgánu a vyloučení libovůle správního orgánu, včetně posouzení přezkoumatelnosti jeho úvah. V daném případě žalobce poukazuje na to, že závěry žalovaného nejsou dostatečně odůvodněny, neboť tento pouze stručně zmínil, že se při posuzování naplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu zabýval sociální a ekonomickou situací žalobce. Krajský soud připouští, že odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo v rozsahu posuzování podmínek pro udělení humanitárního azylu velmi kusé, avšak nedomnívá se, že by měla tato skutečnost vliv na jeho přezkoumatelnost. Ve vztahu k obsahu správního spisu, jakož i jiným pasážím napadeného rozhodnutí lze dovodit, jaké úvahy žalovaného k neudělení humanitárního azylu vedly, neboť je zcela patrné, že v případě žalobce nebyly dány žádné zřetele hodné okolnosti, které by k udělení této formy azylu mohly vést. Ostatně jak již bylo uvedeno výše, i NSS setrvale judikuje, že obtíže vyplývající z nemožnosti splácet dluhy soukromým osobám v zemi původu nelze považovat za důvod pro udělení humanitárního azylu (např. rozsudek NSS ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 5 Azs 3/2003-54 či již citovaný rozsudek NSS č. j. 4 Azs 23/2003-65).

V neposlední řadě se krajský soud ztotožňuje též s názorem žalovaného, že žalobcem uváděné skutečnosti nezakládají důvod ani pro udělení doplňkové ochrany. Z dikce ust. § 14a zákona o azylu je patrné, že pro udělení doplňkové ochrany musí být u žadatele kumulativně splněno několik základních podmínek. Tyto podmínky definoval NSS v rozsudku ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62, v němž shrnul, že „žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule.“ V případě žalobce lze mít primárně pochybnosti o existenci hrozby „skutečného nebezpečí“. Vymezení tohoto pojmu je věnována značná pozornost v judikatuře NSS, který i s přihlédnutím k rozhodovací praxi ESLP dovodil, že „skutečným“ neboli „reálným“ nebezpečím je nutno rozumět, „že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.“ V daném případě má krajský soud za to, že se žalobci skutečnou hrozbu takové újmy nepodařilo náležitým způsobem prokázat, neboť se jedná spíše pouze o jednu

z možných potencialit. I kdyby ovšem takové újma žalobci reálně hrozila, nelze ponechat bez povšimnutí, že jejím původcem není stát, nýbrž soukromá osoba (věřitel žalobce). Přitom žalobce v průběhu správního řízení žádným způsobem neosvědčil, že by se nemohl ochrany před věřiteli domáhat u vietnamských státních orgánů. V této souvislosti žalobce pouze uvedl, že vietnamské úřady mu nepomohou, neboť „jsou na straně lidí, kteří mají peníze.“ Toto tvrzení však nenachází oporu ve shromážděném spisovém materiálu (zprávách o situaci v zemi původu), přičemž z žalobcem uváděných skutečností ani nevyplývá, že by se v minulosti pokusil v souvislosti s jeho situací na státní orgány obrátit. Pokud tedy žalobce uvádí, že by mu vietnamské orgány pomoc neposkytly, jedná se o argument v rovině spekulací, který není podpořen žádnou praktickou zkušeností žalobce a ani nevyplývá z analytických zpráv subjektů monitorujících situaci ve Vietnamu.

V souvislosti s posuzováním naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany žalobce dále poukázal na některé sporné pasáže napadeného rozhodnutí. Krajský soud v této souvislosti uznává částečnou opodstatněnost námitek žalobce, neboť kupř. na str. 6 napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl: „*V případě neúspěšných žadatelů tak problém může spíše nastat v soukromoprávní rovině v případě, že se jedná o osobu, která se za účelem cesty do zahraničí zadlužila a při příliš brzkém návratu nebude schopna tyto dluhy splácet. Toto však není případ výše jmenovaného [žalobce].*“ Krajskému soudu, stejně jako žalobci, není zřejmé, jakým způsobem žalovaný k tomuto závěru dospěl, neboť žalobce při pohovoru v průběhu správního řízení výslovně uvedl, že finanční prostředky, které si ve Vietnamu půjčil, mu sloužily jako kapitál pro zahájení podnikání v ČR. Z jiných dokumentů ve správním spisu pak nevyplývá žádná skutečnost, která by toto tvrzení zpochybňovala. Krajský soud byl tedy nucen zvažovat, nakolik mohla mít zjištěná dílčí vada odůvodnění vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, přičemž vycházel z úvahy, že účelem soudní kontroly rozhodovací činnosti orgánů veřejné správy není zkoumat pod drobnohledem každou jednotlivou část či dokonce větu správního rozhodnutí. Takový přístup by byl krajně formalistický a vedl by v konečném důsledku k popření či minimálně značnému upozadění samotného smyslu a účelu správního řízení. Jak vyplývá z výše prezentovaného rozboru ust. § 14a zákona o azylu, žalobce podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle názoru krajského soudu nesplňuje. Dospěl-li tedy žalovaný k těmto závěrům (byť s dílčí vadou odůvodnění rozhodnutí) jevílo by se zcela neúčelným a formalistickým napadené rozhodnutí rušit. I kdyby totiž žalovaný připustil, že žalobce se zadlužil za účelem cesty do ČR, přičemž by současně uvěřil tvrzením žalobce o výhrůžkách ze strany jeho věřitelů, nejednalo by se o důvody, které by mohly vést k udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu.

Stran zbylých námitek žalobce pak již krajský soud pouze ve stručnosti uvádí, že tyto jsou veskrze nedůvodné. Za zcela nepřipadnou považuje krajský soud argumentaci čl. 8 Úmluvy, přičemž ani není zřejmé, jakým způsobem by neudělením mezinárodní ochrany žalobci mohlo být vůbec zasaženo do jeho soukromého a rodinného života, neboť žádné skutečnosti, které by k těmto závěrům vedly, v průběhu správního řízení najevo nevyšly. Obdobně krajský soud vyhodnotil jako neopodstatněnou námitku, že se žalovaný ve svém rozhodnutí pouze obecně odvolával na judikaturu ESLP, neboť neuvedení odkazů na konkrétní rozhodnutí dotčeného soudu nemůže mít na zákonnost napadeného rozhodnutí žádný vliv. Konečně pak nelze žalobci přisvědčit ani v tom směru, že by napadené rozhodnutí vyvolávalo pochybnosti o nestrannosti žalovaného. Je sice pravdou, že napadené rozhodnutí obsahuje zobecněná tvrzení ve vztahu k vietnamským občanům, jedná se však o pasáže, které žalovaný přímo převzal z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 4. 2014, č. j. 99311/2014-LPTP - *Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a po dlouhodobém pobytu v zahraničí*, přičemž jejich zařazením do odůvodnění

napadeného rozhodnutí žalovaný zcela zřejmě sledoval pouze poukázat na skutečnost, že vietnamským občanům ve skutkově obdobných případech po návratu do Vietnamu nehrozí ze strany státní moci žádné nebezpečí újmy. Krajský soud navíc nepřehlédl, že žalovaný dal příležitost žalobci, aby se vyjádřil k podkladům pro rozhodnutí, tedy i k citované informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 4. 2014, č. j. 99311/2014-LPTP. Pokud měl tedy žalobce za to, že tato informace neodpovídá skutečnosti, resp. nepřípustně zobecňuje a zjednodušuje obraz situace ve Vietnamu, měl možnost se k těmto otázkám vyjádřit, čehož nevyužil. Pak nelze žalovanému vytýkat, že z citované informace Ministerstva zahraničních věcí vycházel v napadeném rozhodnutí.

VI. Závěr a náklady řízení

Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je ve výroku I uvedeno.

Výrok II o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti, a proto jí krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, jak je ve výroku III tohoto rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 10. srpna 2016

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Běla Kotoučková